

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily
except
Sundays
and Holidays

LETÖ—YEAR XI.

Entered as second-class matter January 21, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL. PETEK 26. APRILA (APRIL) 1918

STEV.—NUMBER 98.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 2, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. E. Burleson, Postmaster General.

ORGANIZIRANO DELAV- STVO IN VOJNA.

Slovensko organizirano delavstvo
vsi svojo dolžnost v armadi
in doma.

POSOJILO SVOBODE.

Chicago, Ill. — Od kar so Združene države vstopile v avtočno vojno za demokracijo in proti avtočnosti, je ameriško strokovno organizirano delavstvo podpiralo predsednika Zdrženih držav v njegovem prizadevanju, da dokonča vojno kmalu z zmago za demokracijo in pošten, trajen mir.

Na tisoče strokovno organiziranih delavev je vstopilo v armado in mornarico. Drugi so sledili klicu tajnika delavskega departmента in se vpisali v delavsko rezervno armado, da ima vladu na razpolago potrebo številno delavcev za gradnjo ladij.

Organizirani delaveci, ki so ostali doma, so seveda ravnotako potrebiti za zmago kot vojaki na bojišču. Vlada jih potrebuje za izdelovanje munitione, oružja in drugih vojnih potrebskih. Za izdelovanje vojnih potrebskih in vzdrževanje armade in mornarice potrebuje vlada denar.

Vlada je izdala v ta namen zadolžnice prvega, drugega in tretjega posojila svobode. Zadolžnična tretja posojila nosijo po 5% obresti. S finančnega stališča je denar prav dobro naložen, ker na bankah dajejo vedljivoma le po tri do sto obresti. Pa pustimo finančno stran posojila na strani, ker delave niso finančniki in si splošno drugo stran posojila.

Združene države so vstopile v vojno, da zmaga demokracija. To pomeni, da se Združene države bojuje, da se oboljajo enakomno in politične razmere po vsem svetu.

Delave pa sigurno nočejo, da v politične in socialne razmere omejujejo slabost, ker bi sami najti trpeči, če bi se kaj takega zgodovali.

Predsednik je nasprotoval, da pride informacija v javnost in vsled tega je bil izvršen aranžma, da pride odsek k njemu.

Ko so bili senatorji informirani o položaju, so se alkali glosovi, da ne obdo zahtevali nujnosti za nobeno rezoluciono, ki ima opraviti s stvarjo.

Senator Owen iz Oklahome je predlagal, da se Nemčijo po vojni mednarodno bojkotira, dokler nemški državni zbor ne sprejme definirano načelo mednarodnega prava.

Ali to ne zadostuje, da organizacije samo podpisujejo posojilo svobode. Treba je, da ga podpišejo tudi strokovno organizirani delave, ki posamezniki v vsak po redstvu, ki jih ima na razpolago.

DELAVSTVO JE STORILO SVOJO DOLŽNOST.

Washington, D. C. — Delavski department naznanja, da se je za delavsko rezervo priglasilo 270.000 delavev. Kot maksimalno je bilo določeno 250.000. Priglasilo se je 20.000 delavev več, kot so jih potrebovali za gradnjo ladij. To dejstvo dokazuje, kako nepotrebno je bilo kričati v nekaterih velebizniških kritikih, da je treba delavev mobilizirati, ker jih primanjkuje.

Brodovna korporacija je naročila dva in dvajset tovornih parnikov, ki odrinejo skupaj 204.000 ton vode. Ladje zgrade v San Franciscu in Wilmingtonu, N. C.

Dvanajst parnikov bo nosilo po 8000 ton, drugi pa po 9.400 ton.

Odsana so bila naročila za štiri ladje, dolge po 150 čevrov, in tri lesene ladje po 3.500 čevrov teže. Tvrda Whitney v Superioru, Wis., bo gradila vlačilne ladje, Wilson Steelbuilding kompanija v Astorij, Ore., pa lesene ladje.

ZETVE V RUDNIKIH.

Harrisburgh, Pa. — Mnogo se gori in piše o žrtvah na bojišču, ali velike žetve padajo tudi v industriji. Državni delavski departmanti izkazujejo, da je bilo lani v Pennsylvaniajih ubitih 1.112 rudnikarjev.

Parodijo se nanaša le na nezgode, da so imeli delaveci po odškodnini zakonu pravico do od-

VOJNA NAPOVED BOLGARSKI ODLOŽENA.

Predsednik Wilson ni naklonjen sovražnostim napram Bolgarski in Turčiji.

GOTOVI POMISLEKI.

Washington, D. C. — Konferenca, ki jo je imel predsednik Wilson s senatorjem Kingom iz države Utah, ki je svoječasno predložil rezoluciono za napoved vojne Bolgariji in Turčiji, dokazuje, da predsednik ni naklonjen tej vojni.

Senator King je hotel izvedeti, kako sodi predsednik o stvari, ker je bila vsled mnugnega predloga senatorja Brandegejea debata v senatu, s katerim je senator predlagal, da pride Kingova rezoluciona takoj na dnevni red.

Po konferenci je senator King izjavil, da ne bo sedaj zahteval nujnosti za svojo rezoluciono.

Senator King je odklonil vsako diskuzijo na naziv predsednika, toda drugi senatorji pravijo, da so diplomatični razlogi in skrb za varnost Američanov v Bolgariji in Turčiji učinkovali na predsednika.

Pravijo, da mogoče Bolgarija in Turčija izstopita iz vojne. Sliši se govorica, da ima uprava informacije, da se kaj takega lahko zgoditi. Turčija in Bolgarija bi se radi ločili od centralnih sil.

Senatorji menijo, da bi tehnični uspeh, ki prihaja od napovedi vojne, ne prekosil uspeha, ki bi ga kasneje imeli zaveznički, če ne pride do vojne.

Pravijo, da predsednik tako resno nasprotuje vojni napovedi Turčije in Bolgarije, da je pri volji priti pred senatno sejo ali pa odsek za znanje zadeve, da po več logote.

Predsednik je nasprotoval, da pride informacija v javnost in vsled tega je bil izvršen aranžma, da pride odsek k njemu.

Ko so bili senatorji informirani o položaju, so se alkali glosovi, da ne obdo zahtevali nujnosti za nobeno rezoluciono, ki ima opraviti s stvarjo.

Senator Owen iz Oklahome je predlagal, da se Nemčijo po vojni mednarodno bojkotira, dokler nemški državni zbor ne sprejme definirano načelo mednarodnega prava.

V KANSASU POČIVA OBRET NA ČESTNI ŽELEZNICI.

Leavenworth, Kans. — Na Kansas City Western cestni železnici, ki veže Leavenworth in Kansas City, so zastavili uslužbenici. Promet je ustavljen.

BANDITJE IZPRAZNILI BLA- GAJNO.

Chicago, Ill. — Roparji so se posušili krampov in nitroglicerina, da so vložili v blagajno Hardwell Coal kompanije. Odnesli so \$500.

V BEAMONTU NE PRIMANJ- KUJE DELAVEC.

Beaumont, Tex. — Tukajšnji strokovno organizirani delaveci protestirajo proti podjetnikom, ki oglašajo za rokodelce prve vrste in jim obljubujejo stalno delo.

Organizirani delaveci izjavljajo, naj se delaveci v drugih ne ozirajo na take oglase, kajti v Beaumontu je toliko delavecev brez dela, da krijejo vse potrebe.

PROFIT V ZINKU.

New York, N. Y. — American Zinc, Lead and Smelting kompanija izkazuje, da je imela v letu 1917 \$1,530,163 čistega dobička. Njen profit v prejšnjem letu je iznosil \$1,066,352, v letu 1915 pa le \$348,657.

VRME.

Chicago in okolina: V petek neštalo in morda dež. Lahki vzhodni vetrovi. Povprečna temperatura v zadnjih štiriindvajsetih urah: 42. Sonec izhaja ob 5:54, zahaja ob 7:42.

DOBRA KAMPANJA ZA BONDE SVOBODE.

Podpisovanje tretjega posojila se zdaj suče okoli dveh milijard. Upanje na dober uspeh.

MINNEAPOLIS IN ST. LOUIS NA PRVEM MESTU.

Washington, D. C. — Porodila naznanjajo, iz raznih krajev Združenih držav, da so mnoga mesta zopet podpisala vsoto, ki je zanje določena. Če pojde podpisovanje tako od rok kot do sedaj, bo ljudstvo zanesljivo podpisalo za več kot \$3,000,000,000 tretjega posojila svobode. Uradniki upajo, da bo podpisana posojila za \$5,000,000,000, ko bo podpisovanje končano.

Do srede zvečer je bilo podpisanih zadolžnic svobode za \$1,790,478,150. Po dolžih poročilih je minneapoliski distrikter podpisal 103%, st. Louiski pa 102% od vsote, ki je bila za nju določena.

Po distrikterih je slika o podpisovanju posojila tale:

Minneapolis	\$108,641,300	103
St Louis	132,915,600	102
Kansas City	103,625,050	78
Chicago	288,039,700	67
Dallas	52,871,350	66
San Francisco	137,308,900	65
Boston	144,054,300	57
Philadelphia	135,860,600	54
Cleveland	164,236,950	54
New York	444,483,450	49
Richmond	56,670,450	43
Atlanta	21,771,100	24

SENATOR SHERMAN IN WAL- KER.

Washington, D. C. — Pri dežeti o predlogi proti špionazi, je govoril tudi Lawrence V. Sherman, senator iz Illinois. Ob tej prilnosti je napadel John H. Walker, predsednika "Illinojske državne delavake federacije" in člena obrambnega sveta države Illinois. O senatorju poročajo, da je dejal o Mr. Walkerju: "Doma ni vedel, kaj je kaj." Walker je rekel: "Doma ni vedel, kaj je kaj." Tukaj se zavije v sestojnični patriotizem. Doma je pa povzročitelj kralca.

Znan je, da je bil Walker član predsednikove komisije in da se je poštano potrudil, da je prišel industrijski mir v petih državah: Illinois, Kaliforniji, Washingtonu, Arizoni in Minnesoti. Že to

Walkerjevo delo dokazuje, da ni povzročitelj neruda in nemira, ampak da se v tem kritičnem času, ko Amerika potrebuje vse svoje moći, pošteno trudi, da napravi red in mir, kjer ju ni.

Seveda Walker je zvest organiziranem delavstvu in zagovarja pri vsaki prilnosti interes delavstva, ki mu je poverilo zaupanje in ga izvolil predsednikom "Illinojske državne delavake federacije".

Ali je mogoče tu iškat v zroke za napad?

OSEMURNI DELAVNIK MORA PRITI.

Madison, Wis. — "Osemurnega delavnika se ne more odvrniti in mornarici vodje v industriji mora to spoznajo kasneje", pravi dnevnik "Capital Times".

"Deseturnega delavnika se ne more zagovarjati. Pravico mož, da delajo po načelu sporazumnega dela, je sedaj večinoma že splošno priznana. Vsak poizkus, da odvrne poplavno z odpuščanjem delavcev, ki so zdrženi z organiziranimi delavci, dokazuje, da nimajo oni, ki so na čelu industrije, oči, da vidijo dogodek. Teorijo, da naj može delajo po delopustu v vojnem času, povdarsijo že dolgo časa. Anglija je pronašla, da nič v tem argumentu — dolge delavne ure pomenijo malo sposobnosti in življenjske moći, kar pomeni izgubo v produkciji.

"Osemurni delavnik je tukaj in ostane. Še vladva prizna to. Podjetnik, ki kupi zadolžnice svobode in pusti, da njegovi delaveci delajo deset ur na dan, ni patriot — on ne razume pravilno demokracijo.

Najboljši patriot je oni, ki pričnejo z demokracijo doma".

NEMŠKO-HOLANDSKI POLOŽAJ JE RESEN.

Nemška kavalerija se je pojavila na holandski meji in kajser je pomnil garnizije.

HOLANDSKI POSLANIK JE ZAPUSTIL BERLIN.

Haag, 25. apr. — Nizozemski ministri so danes izjavili v zbornici, da je položaj med Nemčijo in Holandsko resen.

London, 25. apr. — Iz Rotterdamja poročajo danes, da se je pojavila nemška kavalerija na nizozemski meji, in ravno ultimatum, vendar je tako ustavljena, da je iz nje lahko razumeti, da nemška vlada ne bo odstopila od svojih zahtev: Nemčija tudi zahteva, da morska Nizozemska takoj odgovori. Nota je ni bila objavljena, ali razume se, da nemška vlada predvsem zahteva poroko nizozemskih železnic za prevažanje vojnega materiala v Belgijo.

Rotterdam, 25. apr. — Semkaj je prisla vest, da je Nemčija pomnil garnizije, ki stačijo nemško-holandsko mejo. Do zdaj so te garnizije sestale iz črnovnikov, tudi začeli s kavalerijo.

London, 25. apr. — Časopis "List Volk" javlja, da je nemški poslanik zapustil Haag in odšel proti Berlinu; obenem javlja omenjeni list, da je nizozemski poslanik ostavil Berlin.

"Nieuwe Rotterdamsche Courant" prinaša brojčavko svojega poročila v Berlinu, da so načelne težko v pogajjanju med Nemčijo in Holanskim zaradi prevažanja peska čez holandsko ozemlje. Resno vprašanje je nastalo valed zahteve iz Berlina, da Holandska odstopi Nemčiji železnic skozi Limburg. List dostavlja, da se bo holandska vlada držala stroge neutralnosti brez oziroma kaj pride.

Washington, 25. aprila. — Časopis "List Volk" javlja, da je nemški poslanik zapustil Haag in odšel proti Berlinu; obenem javlja omenjeni list, da je nizozemski poslanik ostavil Berlin.

"Nieuwe Rotterdamsche Courant" prinaša brojčavko svojega poročila v Berlinu, da so načelne težko v pogajjanju med Nemčijo in Holanskim zaradi prevažanja peska čez holandsko ozemlje. Resno vprašanje je nastalo valed zahteve iz Berlina, da Holandska odstopi Nemčiji železnic skozi Limburg. List dostavlja, da se bo holandska vlada držala stroge neutralnosti brez oziroma kaj pride.

Washington, 25. aprila. — Neuradna vest, da je nemški pos

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izjava dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vražajo.

Naročnina: Zedinjenje države (izven Chicago) in Canada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri meseca; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.125 za tri meseca.

Naslov na vas, kar ima etik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenia National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenia National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4428.

Datum v oklepaju n. pr. (Marca 30—18) poleg vašega imena in naslova posami, da vam je z tem dnevnem poteka naročnina. Posovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Wilson in vojna sodišča.

Senator Chamberlain je imel v senatu predlogo, ki je določala, da vojna sodišča kaznujejo prestopke novega zakona proti špionaži. Predloga je takoj v začetku izvajala precejšnjo opozicijo v senatu; glavni oponent je bil senator Borah, ki je brez ovinkov povedal, da je predloga protiustavna. "V smislu tega zakona, ako bo sprejet" — je rekel Borah — "bo lahko obdolžiti kogarkoli špionstva ali neloyalnosti, ga tirati pred sodišče in obsoditi ter usmrstiti brez potrebnih tehnih dokazov krvde."

Da je ta brezmislna predloga ugrožala veliko mero ameriških svobodščin in ustavnio zajamčenih pravic, je najsijsajnejše dokazal predsednik Wilson, ki je v pismu, naslovjenemu senatorju Overmanu, javno izrekel svoje mnenje o predlogi in obenem tudi ostro obsodbo.

Wilson je izjavil, da zakon, kakršnega predlaga senator Chamberlain, bi postavil Ameriko na tiransko stališče Nemčije, ako bi bil sprejet; Amerika bi se ponizala na tisto stopnjo, na kateri stoji pruska avtokracija. V Nemčiji so vsi prestopki, civilni in vojaški, podrejeni vojnim sodiščem, ki sodijo brez porotnikov in obtoženci imajo prokletno malo priložnosti in svobode za zagovor. In to tiransko metodo Prusije naj posnema demokratična Amerika?

Ameriška ustava jamči vsakemu prebivalcu v svojih mejah porotno sodno razpravo in ne dela nobene razlike med mirnim in vojnim časom. Vojna sodišča brez porote so v navadi le za vojake, ne pa za civiliste.

Nekateri zakonodajalci so še tako udarjeni s slepoto, da misljijo z odpravo demokratičnih ustanov koristiti stvari za demokracijo. Wilson je pa zopet moško pokazal, da ni vse demokracija, kar se hlini pod njenim plaščem.

Malo pojasnila: Kdo so avstrijakantje.

Iz Rock Springsa, Wyo., smo prejeli pismo sledeče vsebine:

Cenjeni! — Namenil sem se napisati Vam par vrstic zaradi tiskanja v Vašem listu. Ali ste v resnici tega mnenja, da bi radi odpravili vse Vaše naročnike? — Čital sem v Prosveti z dne 16. aprila na prvi strani na koncu četrte kolone: "Med najbolj nizko golassen na svetu je šteti avstrijakante." In to je bilo tiskano z debelimi črkami. Slišal sem že dosti naročnikov in sam sem tega mnenja, da bo pri meni odklenkalo za Vašo vaskrdjanje Prosveto, ko mi poteče naročnina. Večinoma sami avstrijakantje podpiramo Vaš list in ne vem, kako se upate tako tiskati čez nasaj lahko veste, da nihče ne mara za zaničevanje, a kam, da bi se plačeval za tako stvar. Tako je. Ne upam se več agitirati za Vaš list, ker mi vsak naročnik pravi: "Za tak list bom plačeval." Rajši vidim, da ga nikoli več ne dobim." Resnica je, da je papir nedolžen in črnlo po ceni. Res nismo vsi Avstrijanci svetniki, pa tudi hudiči nismo. Če ga eden kaj p... ni prav, da smo potem vsi zaničevani, pa na redje, kar kdor hoče.

S pozdravom Vaš naročnik

Pismo objavljamo in odgovarjamemo nanj zaradi tega, ker se je pisek pošteno podpisal s polnim imenom in navedel tudi svoj naslov, kar ni v navadi pri tistih zabavljenih, ki se zavedajo, da so avstrijakantje.

Zdi se nam, da pisek tega pisma ne razume besede "avstrijakant" in vsled tega se tudi grdo moti, ko pravi, da "večinoma sami avstrijakantje podpirajo naš list". Pisek menda misli, da so "Avstrijanci" vti tisti, ki so prišli iz Avstrije, torej tudi vsi Slovenci; to je pa dokaz velike in naravnost neodpustne ignorante in obenem je več kot žalostno, če se človek ne zaveda, katerega naroda je sin.

V "Prosveti" je bilo že sto in stokrat pojasnjeno, da avstrijskega naroda ni in avstrijskega jezika ni; še celo avstrijski Nemci se ne imenujejo drugače kakor Nemci. Avstrijakantje niso noben narod, pač pa so v prvi vrsti plačani agentje avstrijske in obenem seveda nemške vlade (kajti avstrijska vlada je dekla kajzerjeva), v drugi vrsti so pa duševni siromaki, ki so se pustili zastrupiti od prvih.

Avstrijakantje simpatizirajo z avstrijskim cesarjem in njegovo tiransko vlado, navdušujejo se za nemškega kajzera in njegova hudodelstva, podpirajo imperializem in avtokracijo najbrutalnejše vrste in s tem pomagajo zatirati rusko revolucijo in obenem zadržujejo revolucijo v Nemčiji in Avstro-Ogrski, odobravajo sužnost svojega lastnega naroda in pomagajo indirektno moriti tisočerne

brate v starem kraju, ovirajo Združene države v njihovem pravičnem boju proti kajzerstvu in hočejo, da gnila habsburška dinastija še nadalje sedi na tilniku slovenskega naroda, katerega je pahnila z drugimi narodi v monarhiji vred v največjo bedo.

To so avstrijakantje, ki so v resnici najbolj nizko golassen na svetu. Zavedni slovenski delavci v Ameriki ne marajo za ves svet tega sramotnega imena; oni so po narodnosti Slovenci in po državljanstvu Američani, ki žele Ameriki zmago in svojemu proletarskemu narodu svobodo. Upamo, da je pisek tega pisma tudi med žadnjimi, in dalje upamo, da je s temi vrsticami dovolj pojasnjeno vsem tistim, ki se ne vedo, kam spadajo.

Slovenci, kupite liberty-bond in pomagajte demokraciji do zmage!

DOPISI.

Waukegan, Ill. — Ameriška mesta se vedno bolj spremnijo v "suhi Saharo", kar dela ljudem, ki jih rada muči žege, velike preglavice. Vode je sicer dovolj tu, da v "suhih" mestih, ampak voda je voda. To pomlad so prohibicinisti zavzeli zopet nekoliko mokraških trdnjav, in če bo šlo tako naprej, bodo kmalu zavladali po vsej republiki.

Waukegan in sosedni North Chicago sta "suh" že čez dve leti klub temu, da smo na obrežju vlike jezerja.

Iz bivših salunov so nastale razne druge trgovine, mnogo pa jih je pričelo poslovati pod firmo "soft drink only". Mestne oblasti so več teh prodajalcev mehkih pijač zaračile pri prodaji pijač, ki niso bile ravno "mehke"; tak preglešek se je dal popraviti z malim denarnim zneskom, kajti človek s elahko zmoti; to je nekaj navadnega; mnogo ljudi se je prijemanju zdravili zmotilo, ker so misili, da so so vzel zdravilo, pa je bil strup, ki jih je spravil "na drugi svet". To vse se lahko vzemame za "olajševalne" okoliščine pri takih slučajih.

Sedaj je stvar nekoliko drugačna. V tej okolici se nahajajo velikanica mornarska vlečenica. V varstvo teh je pričela država sama strogo paziti na vse takšne lokale, kateri so na sumu, da skrivnosti prodajajo alkoholne pijače; posebno pa imajo na piki "soft drink" salune.

Vsekemu je sicer dovoljen, da ri naroči pijačo direktno iz piva, varn, strogo pa je kaznovana vsaka oseba, ki bi prodajala temetem preglešek pijače drugim.

Z gradnjo S. N. doma se bo v kratkem zopt pričelo. Kadar bo dograjen, si bomo Slovenci z njim preeči pridobili na ugledu med drugimi narodnostmi. Stavba bo popolnoma odgovarjala vsem kulturnim in drugim potrebam tukajnjih Slovencev.

Vsa društva ne gleda na verska in politična prepršanja bodo imela pri domu enake pravice.

Velika dvorana, kakor tudi drugi prostori v domu bodo dovolj veliki za naše potrebe.

Od dvorane upamo, da nam bo nosila veliko dobrodo.

Teh par naših rojakov, ki žive v tem mestu, je raztresenih, da ne vedo drug za drugega.

Precje močna je v tem mestu socialistična stranka. Kakor trdijo, šteje okoli 10.600 članov, kar pa tako veliko mesto, kot je Buffalo, navsezadnje ni tako veliko število, dasiravno je prečnualno z drugimi mesti precje višoko.

V kolikor sem mogel dosegel presoditi, se delavstvo tu vseeno zaveda svojega stanu in dolžnosti mnogo bolj, kot pa v mojem prejšnjem bivališču Johnstownu. Tu imajo vsakovrstne strokovne in druge organizacije.

Zadnjič je tu govoril na shodu ponovno izvoljeni milwaukeeški župan Hoan. Shod je bil zelo dobro obiskan. Pravijo, da je bil resučen ta, da je pristopilo veliko število novih članov v stranki.

V Buffalu izhajata dva socialistična lista.

Organizacijsko življenje v Buffalo je zelo živahno. Dobro bi bilo, ko bi se moglo kaj takega redi tudi o Johnstownu. Nekateri ljudje so trdili, da sem jim jaz na poti, drugače bi pristopili v soč. klub.

Sedaj je za vas ta "zapreka" odstranjena. Če vam je res kaj za socialistično gibanje, boste gotovo pristopili v njeno organizacijo in podpirali njegove principe ter delovali za mednarodno bratstvo.

V nedeljo, dne 28. aprila, ob 3. po polne priredi dramatični odsek Slovenske narodne čitalnice v dvorani Liberty (litvinska dvorana) Šaligra "Berite novice".

Pred pričetkom igre bo nastopil v samospovedi gosp. Vinko Pivik, ki ga spremjal na gosli gosp. Stevo Franković.

Vsi se bo komični govor in več

drugih stvari, ki povzročajo smeh. Po igri sledi pes do polosnih zvez, naskar sledi krásne in velepremembne žive slike, ki jih boste videli prvi na našem odrnu. Potem se nadaljuje pes do počne.

Ne zamudite te priložnosti, kajti toliko užitka se vam ne nudi vsak dan.

Vsi v dvorano Liberty v nedeljo 28. aprila ob 3. popoldne.

John Bruss.

Roundup, Mont. — Tu so arretirali Antonia Kurbisha, Tony Kochevarja in Paul Ungererja, ker so obdolženi neulojalnih prestopkov.

Anton Kurbish je koroski Nemec in ima gostilniško obrt, Tony Kochevar je doma iz Novatranskega na Kranjskem, za Paul Ungererja pa ne vem, kake narodnosti je, toda sodim, da je Maďar.

Dolži se jih, da so praznovali vsako nemško zmago in se pri tem izražali zaničljivo napram Združenim državam. Kurbish je bil aretiran že pred dalj časom, ker je dopustil v svojem salunu igranje za denar in ker je imel salun otevřen čez določeno uro. Sodnik je določil njegovo varčevino na \$50.000, eno najvišjih, kar je bilo še kdaj določenih od sodišča Muskehlškega okraja. Potom process habeas corpus je bila varčevina zmanjšana na \$15.000. Ker je ni mogel položiti, je moral ostati še nadalje v jezi.

Kochevar in Ungerer, po poklicu premogarja, sta bila aretirana 15. aprila. Zaslikana sta bila pred sodnikom McVayem, ki jima je določil po \$15.000 varčevino, ki je pa nista mogla položiti. Pred poročilo pridejo enkrat meseca junija.

Vsi trije zatrjujejo, da so obdolžiti napram njim brez podlage.

Kazen za take prestopke je dolžena po zadnjih državnih zakonih najmanj \$200 globe ali dve leti zapora, ali pa oboje; največ pa \$20.000 denarne globe ali pa 20 letje, ali pa oboje.

Otožitelji bodo pozvali veliko število pričel iz Carpenter Creeka in Abshera, ki bodo pričale proti obtožencem.

Buffalo, N. Y. — Pred kratkim sem zapustil Johnstown, Pa., in se podal za delom v Buffalo, N. Y.

Tu ni nobene slovenske naselbine v pravem pomenu besede. Teh par naših rojakov, ki žive v tem mestu, je raztresenih, da ne vedo drug za drugega.

Precje močna je v tem mestu socialistična stranka. Kakor trdijo, šteje okoli 10.600 članov, kar pa tako veliko mesto, kot je Buffalo, navsezadnje ni tako veliko število, dasiravno je prečnualno z drugimi mesti precje višoko.

V kolikor sem mogel dosegel presoditi, se delavstvo tu vseeno zaveda svojega stanu in dolžnosti mnogo bolj, kot pa v mojem prejšnjem bivališču Johnstownu. Tu imajo vsakovrstne strokovne in druge organizacije.

Zadnjič je tu govoril na shodu ponovno izvoljeni milwaukeeški župan Hoan. Shod je bil zelo dobro obiskan. Pravijo, da je bil resučen ta, da je pristopilo veliko število novih članov v stranki.

Ves govor mr. Krzeta je bil za

organizacijsko življenje v Buffalo, so potolažili razburjenje. Večina žen je bila zavita, nekatere so imeli majhne troške s sabo, ki so se jih držale.

Bile so delavskie fene, ki si odigravale vsak cent od ust. ki ga naložile na banke.

Otoženci so bili fino občeli in na obrazih jim je bilo čitati, ne stradajo, ali da se je v njihovih naseljih pomanjka.

Vsedeli so se tako, da jih ni treba gledati v oči vlagatje, ki so jim zaupali denar. Nasre

je bilo precejšnje število sodniških slug, da preprečijo tak na otožence.

SLOVENSKO REPUBLIČANSKO ZDROŽENJE

Sedaj v Chicago, Ill.

IZVRŠNA VALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Karle, Martin V. Konda, Ethbin Kristan, Anton J. Terbovec, Jede Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermene, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravica, Jacob Muha, Zvonko Novak, K. H. Poglodč, Matt Pogorelc, John Rezel, Joseph Streljaj, Frank Šava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrih, Stefan Zubric, Leo Zakrajšek, Anton Zilogar.

(Opomba:

VESTI Z BOJIŠČA.

(Nadaljevanje iz preve strani)

Razne iz inozemstva.

Gernin je dobil zaslužni križe od kajzera.
Amsterdam, 25. aprila. — Grof Gernin, bivši avstro-ogrski zunajni minister, o katerem govorite, da bo avstrijski poslanik v Berlinu, je dobil od nemškega cesarja želeni križe kot priznanje "za stalno prijateljstvo do kajzera". Napad je bil izvršen v velikem salivu dežja.

Berlin čez London, 25. apr. — Nemška admiralitetata zanika uspeh angleškega napada na Ostend in Zeebrugge. Uradno poročilo pravi, da so Angleži odšli z večimi izgubami, toda razen majhne poškodbe na pomolu niso nadeli dosti škode. Štirideset mož je prišlo na suho, toda ostali so v rokah Nemcev živi in drugi mrtvi.

Z ameriške fronte.

Z ameriško armado v Franciji, 25. apr. — Na fronti severozapadu od Toula so bili včeraj hudi topniški boji. Nemeji so streljali s plinskim granatami. Okrog Seichepreya se pogostoma oglašajo strojne puške.

Dnevni seznam izgub.

Washington, 25. apr. — Vojni deparment je danes objavil 49. izmen. Izgube so porazdeljene: Dva sta ubita v boju, šest je umrlo na ranami in sedem vsled bolezni, ki je so smrtno poneverečil, pet mož je težko in 24 lahko ranjenih.

Včeraj objavljenem seznamu je 43 imen. Izgube so porazdeljene: Šest je ubitih v boju, trije so mrtvi na ranami in enajst jih je podleglo raznim boleznim, deset mož je težko in trinajst lahko ranjenih.

Zavezniški uspehi na Balkanu.

London, 25. apr. — Uradno javlja, da so angleške čete na makedonski fronti napadle bolgarske zakope na široki fronti in posvojile sovražniku velike izgubo. Severno od Devolja so Angliji in Francozi pognali sovražnika z višin, ki kontrolirajo desni breg Urbe in vzeli so vasi Sals in Strelga. Sovražni napadi ob reki Černi so bili odbiti.

Nemčija prikriva izgube.

Washington, 25. apr. — Nemška vlada prikriva resnico o svojih velikih izgubah na zapadni fronti. Poluradnik Wolfow biro v Berlinu je objavil seznam izgub, kateremu pa ne verjame celo predsednik "National Zeitung" v Bazlu, Švica. Omenjeni list se naročuje z Wolffovega poročila in številu izgub ne bo pomagalo pravti, da prikrivanje resničnega Nemčije do zmage.

Haag 25. apr. — Potnik iz Nemčije, ki je videl v Aachenu vlake z ranjenimi z zapadnega bojišča, pripoveduje, da ima stotine nemških vojakov prestreljenih levo roko. Te rane so zelo sumljive in ob nemškem oblastem se dozdeva, da so se vojaki sami obstreljili z nemšenom, da se odtegnejo boji. V Aachenu je 9000 ranjenov in vlaiki vožijo tamkaj skozi 300 do 600 ranjencev dnevno.

Ranjeni Američani pojdejo v London.

London, 25. aprila. — Ranjeni američki vojaki, ki so brigadišči z Angleži na zapadni fronti, so poslanici v londonske bolnišnice. Uradniki ameriškega Rdeče krize so že pripravili v Londonu več bolnišnic v ta namen.

Vesti iz Rusije.

Naprotiniki bolševikov ponujajo spravo.

Moskva, 25. apr. — Sovraštvo buržavnih slojev proti bolševikom pologomu izumira. Buržavci je spoznala, da 95 odstotkov bolševskega naroda podpira visoko sveto in da je vsak odpor začen. Uradniki in razni uslužbeni si pre provizorične vlade se posredujajo nazaj v službo; generali, admirali in nižji častniki iščejo mestna v armadi in se ponujajo novemu kot inštruktorji rekrutov in rdeči gardi.

Nemci na Krimu.

Berlin čez London, 25. apr. — Nemški vojni urad javlja, da so nemške čete na Finskem vzelze zemljo srediske Hyvinge in dobijo v rezetu s finško belo gardo se verojno od Habsburga.

Nemške čete, ki prodirajo iz Uraljine na Krim, so dosegli Simferopol.

delavke delajo več kot osem ur na dan, tedaj naj zaposlijo še eno partijo delavcev."

Delodajalec so pričeli kričati, da je pranje perila tudi vojno delo, ker imajo nekaj več narodil radi vojaškega režimista v Camp Lewisu. Državni delavski komisar je tem gospodom pokazal, kako si lahko pomagajo.

REKA V OGNUJU.

Kansas City, Mo. — Mrs. R. A. Derhart, ki ima hišico na plavu reki Blue, je vrgla gorečo cunjo v vodo, ko je bila površina pokrita z oljem. Hipno je bila reka v planem in mrs. Derhart se je komaj rešila na suho. Njeni hišice na plavu je seveda zgorevalo.

V Avstriji niso zadovoljni z Burijanom.

Washington, 25. aprila. — Časopis v Avstriji oстро kritizira imenovanje barona Burijana zunanjim ministrom na mesto odstopivšega Černina. Dunajska "Arbeiter Zeitung" piše: "Baron Burajan je nazadnjaški hlapec na zadnjaka grofa Tisse in njegovo imenovanje pomeni provokacijo vseh demokratičnih duhov v Avstro-Ogrski."

Razstrelba v avstrijskih municipalnih tovarnah.

London 25. apr. — Iz Curiha poročajo da je razstrelba uničila dve veliki tovarni izdelovanja smodnika v Glazebachu blizu Salzburga v Avstriji. Eksplozija, ki je bila najbrže namenoma povzročena, je zahtevala veliko število žrtev med delavci.

Angleško časopisje napada irske škofe.

London 25. apr. — Tukajanje časopisje je naperilo oстро kritiko proti škofom katoliške cerkve na Irskem vsled njihovih aktivnosti proti konksripciji. "Times" pravi, da si rimska hierarhija na Irskem naklada veliko odgovornost na svoje rame, in obenem grozi, da bo irska duhovščina s takim početjem izpodkopal versko toleranco v Angliji. Omenjeni list piše: "Rimska hierarhija na Irskem je pozvala na boj angleški parlament. S tem pozivom si irska duhovščina prisvaja pravico, da nastopi kot cerkev v političnem boju, s čimer je pa strasla do dna temeljev vso stavbo verske strnosti na teh otokih."

Nemčija bo vasilila Rumuncem drugega kralja.

Amsterdam, 25. apr. — Po vseh je bila pred kratkim konferenca v glavnem stanu nemške armade, pri kateri so bili navzoči poleg kajzera tudi Hindenburg, Ludendorff, kaneelar Hertling in zunanjji minister Kuehlmann. Na tej konferenci so razen drugih reči tudi zaključili — kakor javijo iz zanesljivega vira — da se mora sedanji rumunski kralj odpovedati in prepustiti prestol nemškomu, ki ga izbere Avstrija.

Drugi zaključek je bil, da Nemčija anektira poljski premogovni distrikt Dombrovo in ruski deželi Livonsko in Estonsko.

Junkerji primerjajo Lihnovskega z Liebknechtem.

Amsterdam, 25. apr. — "Vossische Zeitung" in drugi vensemški listi primerjajo kneza Lihnovskega, bivšega nemškega poslanika v Londonu, z Liebknechtem, Dittmannom in drugimi revolucionarnimi socialisti, ki so v zaporu. Junkerji zahtevajo, da nemška vlada postopa z njim kakor z omenjenimi socialisti, to je da ga postavi pred sodišče zaradi velikih delavskih in zapre v trdnjavsko jedro.

Lihnovskejeva razkritja o odgovornosti nemške vlade za sedanjo vojno so bila izdana v posebnih brošurah, ki je krožila v stotinah izvodih po Nemčiji. Brošura je razširjala organizacijo "Neues Vaterland" iz južne Nemčije. Policeja je zaplenila kakih dvatisoč izvodov.

Širok Amerike

BESEDA NA PRAVEM MESTU.

Tacoma, Wash. — Peričnik, ki lastuje velike pralnice, nasprostjuje osemnemu delavniku in bi najraje videli, da delavke začajo, dokler ne omedle pri delu.

Drž. delavski komisar Younger odgovarja tem peričnikom tako da: "Če lastniki pralne žele, da

delavke delajo več kot osem ur na dan, tedaj naj zaposlijo še eno partijo delavcev."

Jerome, Ariz. — Znana "Lojalna liga", ki dobiva denarno podporo od rudniških baronov in ki je deportirala svoječasno rudarje iz Bisbee, Ariz., nastopa še vedno po stare metodi. Sedaj je postal njeni žrtvi William Waldrop, predsednik eksekutive Unije rudarjev.

Ko je Waldrop stal na cestnem vogalu, je pridrđal avtomobil. Pograbili so ga oboroženi neznani in vrgli na avtomobil. Odpeljali so ga na samoto, pretepli, namazali s smolo in povlajali pa perju. Governor Hunt je odredil, da državni prokurator takoj uvede preiskavo.

Lahki je Waldrop odkril zaret, da so ga hoteli umoriti. Bolgari, ki so bili najeti, da izvrše umor, so mu povedali, da je neki deputy v službi rudniških baronov imel dobiti \$5,000, da ga spravi s potu.

ČIN VERSKEGA BLAZNEŽA.

Alexandria, La. — 40-letni farmar Henry Bohannan je postal versko blazen. V verski blaznosti je ubil svojo ženo in hčer.

Vabilo na veselico.

— katero priredi —

SOC. KLUB ŠTEV. 5. J. S. Z. V. CONEMAUGH, PA.
V PROSLAVO MEDNABODNEGA PRANIKE

Prvega maja.

Veselica se bo vrnila v Slov. Izob. Domu na Franklin Boro, dne 1. maja, t. l.

Zadetek točno ob 7 uri včeraj.

Vstopina 25c.

Vsi, ki se zavedajo, kaj pomeni ta dan za delavstvo, je njih dolžnost, da se veselijo s svojimi prijatelji in tovariši počitkovno udeleže. Za primeren program bo skrbel odbor.

Vsi na proslavo prvega majnika klide

ODBOR!

Telefon urada Court 2459. Telefon na domu Neville 1870 R. Francis A. Bogadék, slovensko-hrvatski avvocat, VRHOVNI ODVETNIK NARODNE HRVATSKE ZAJEDNICE, soba 103 Buhlow Building, Vogel Diamond in Grant Sts., (nasproti Court House) PITTSBURGH, PA.

The New River Company

Ta družba ima 15 premogorov v premogovnem okraju New River. Večinoma se nahajajo ti rovi poleg telesnice, kar daje ugodnost za vozove in vsakdanje delo. Dobre šole, cerkev, zavsičke, itd. Prodajamo hiše dalečem po okolicah in ugodnih cenah na obroke. V dober čas zasluži dober premogar od \$100.00 do \$125.00 na dva tedna. Potrebujemo še nekaj dobrih rudarjev. Samo taki naj se prigledijo, ki radi delajo stalno. Ako se zanimate na delu tukaj, tedaj prideš osebno ali pa jelite v vašem materinskem jesiku na naslov:

C. P. ANDERSON, McDonald, W. Va.

Potrebujemo 25 premogarjev

za delo pri Stilwater Coal Mining Co. v njihovih premogokipih v Tippecanoe, Ohio.

Naš premogorov posluje stalno.

Premog je štiri do pet čevljev visok. Unijski rov. Ni delavskih nerodov, ni stavke.

Dobra stanovanja.

Samo oni, ki so državljani, naj se priglasijo.

Pridite pripravljeni za delo z B. & O. R. R. železnično ali pa pišite za pojasnila na Mr. A. Alex, 701 House Bldg., Pittsburgh, Pa.

Pozor premogarji!

Mr. Mate Svetličić želi obvestiti njegove stare prijatelje in premočarje, da se sedaj nahaja pri CARBON FUEL družbi, v Carbon, W. Va. Mr. Svetličić vam gotovo na vaš zahtevo z največjim veseljem pojasni tukajanje razmere, a še posebno pa onim, ki so še kdaj delali pri njem. Pišite mu vsi oni, ki ga poznate in mi zaupate.

Carbon Coal družba potrebuje večje število očenjenih in tudi samskih premogarjev, pokladalcev trdnih, motornih pomagalk in motornih pomagalk, za nakladanje premoga za strojem in delo s pikom, zvezih AMERIKANCEV, za delo v desetih UNILJSKIH RUDNIKIH. Plaćamo od tone, premog je od stiri do osmih čevljev visok, čist, stop je dober. V teh desetih rudnikih ni plina, rudniki delajo pri "karbonskih strelkah". Povoljno delavno stanje in poleg uniske plače, damo še "BONUS" za nektere vrste nakladanje.

Oženji premogarji lahko redno kokoši in knave; nova stanovanja, dobra pitna voda, solje, cerkev in druga zabavilašča v bližini rudnikov, ki so le 35 milij oddaljeni od glavnega mesta Charleston, W. Va.

Mr. Svetličić od takoj, nam vedno poroča vse nerednosti, da se takoj lahko odpravijo v zadovoljstvo premogarjev. Vsi, ki žele dobro in stalno delo v katerikoli naših desetih rudnikih naj pišo po naslovu: Mr. Mate Svetličić, P. O. Carbon, W. Va. Kupite železnični vozni listek na postaji do Dacota ali pa do South Carbona, West Virginia, via Cabin Creek Junction, na Chesapeake & Ohio Ry. Družba nima potovnega agenta, še tudi ne plača vožnjih troškov.

BRUTALEN ČIN DELAVSKIH SOVRAŽNIKOV.

Slovenske Narodne

Ustanovljena 9. aprila

1894.

GLAVNI STAN: 2057-25 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podpora Jedinoti

Tabor, 17. junija 1907

v drž. Illinois.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogel, box 290, La Salle, Ill.
1. Podpredsednik: J. Bratkovš, R. F. D. 4, box 26, Grand, Ill.
2. Podpredsednik: John Kubel, 2428 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Slagajnik: Anton J. Torbov, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Malak, 4006 W. 81st St., Chicago, Ill.

NADORNINI ODSEK:

Još Ambrož, 861 box, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741 - 1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tischer, 676 Abney Ave., Eckspring, W. Va.

POBOTNI ODSEK:

Anton Hras, Box 140, Canonsburg, Pa.
John Radíšek, box 422, Smithton, Pa.
Sedali Piteršek, 456 box, Bridgewater, Pa.
Jakob Miklavčič, L

VELIKA VAS

ROMAN

Francoski spisec EDGAR MONTEIL
Podzemni F. K.

ona. Njena duša je šla naravnost v nebo in jaz
gotovo ne bom odpovedal njenim zemeljskim o-
stankom zadnjih časi."

Dvignil je roko v blagoslov nad njen glavo in mrmljal latinsko molitev. Njivoči so padli na kolena, se prekrizali in molili polglasno, končno pa reko s povzdignjenim glasom: "Amen," ko so videli, da je župnik končal svojo molitev.

Župnik odredi, naj se prenese mrtvo truplo drugam. Dvignili so jo previdno in položili na njeno postelj. Ljudje so zapustili polagoma hišo, samo sorodniki so ostali doma. Chanat je pričel urejevanje. Okna so se morala zapreti, postavljeni so dve goreči sveči in križ h glavi umrle, poklicaj je mizarja, da je vzel mero za rakev, potem pa je prepustil stražo pri mrtvi svoji hčeri in tatu, a Felibienom sta šla pa naročit pogreb.

Sporazumno z župnikom je posil postal poslanec k duhovnom v okolici, da se vdeleže pogreba.

Pogreb, to je bil zopet velik dogodek, tačka županove, bogata posestnica, to bo moral biti "lep," so si mislili ljudje in hiteli skupaj, da bi videli zadnje spremstvo.

Chanat je imel svoje zadoščenje, kajti prišlo je tako mnogo duhovnikov, drugega ljudstva je pa bila skoraj nepregledna vrsta.

Ko je bila umrla položena v rodinako rakev, je pričel Chanat takoj urejevanje zapuščinsko zadevo.

"O," pravi Charaneon, katerega je bolj gnila nagla smrt njegove žene, kakor bi si kdo mislil, "prepustim vam rad vso zapuščino in ne zahtevam nič za se. Če me hočete sprejeti pri vas, bil bi srečen, ne zahtevam drugega kakor poštejško v prostor pri mizi."

"Da, tast, toda če vas vzamem v oskrbo, potem mi morate prepustiti tudi urejevanje vašega premoženja."

"Od sreča rad," odvrne Charaneon, "vesel sem, da se mi ni treba zanj več brigati."

"Dogovorjeno, tast, pridi k nam. Ema vam bo po stregi."

Ko je prišel domu, je rekel Felibien: "Ce-
lo premoženje Charaneonovih je moje!"

Dan pozneje so sestavili pri notarju Provie-
rou-Laforetu pogodbo, glasom katere je prepisal Charaneon svoji vnukinja Emi vse svoje premoženje, tisoč frankov pa je dal za ustavnino mašo, ki naj bi se služila večno v spomin pokojne.

Ko je Charaneon podpisal, pravi Chanat svojemu zetu: "Sedaj sem te pobogatil, torej, zoper sveže na delo."

Stem je menil banko razširiti. Chanat je nameraval velikanske stvari, komaj je prisakoval, da vzamejo občinsko premoženje iz Veranove banke in ga nalože v njegovi.

Nadaljeval je eskomptirati ceneje, jemal je tudi listine tako dvomljive vrednosti, da so splošno strmelz glavami, Veran pa je dejal z glavo majajo: "Tega ne razumem, kam hočete priti na ta način."

"On ne razume!" je dejal Chanat smeje svojemu zetu, ko je izvedel Veranove besede. "Vendar je lahko razumeti, ni potreba, da bi moral ravno smodnik iznajti, če se hoče uvideti, da ga hočem uničiti. Seveda izgubim sedaj prav meničah, toda v največ slučajih pa podaljšamo, imamo torej dobike pri podaljšanju."

"Papa je pameten," pravi Ema, "le drugi so zabit."

"Seveda ne razumejo nič," odvrne Felibien, "ali mi razumemo svojo kupčijo. Zadužimo dovolj pri hipotečnih posojilih, ta nas odškodujejo.

"Da, Roybonenčanje so neumni, če bi jih hotel potegniti za nos, bi lahko storil, kadar bi se mi zljubilo. Reakcijonardi so neumni kakor republikani, in da pride naš cesar, jih popolnoma zatremo!"

Čim nesramneje in glasneje so se kazali reakcijonari, tem plajšljivejši so bili republikanci, doživljali so zopet vsa gorja in bridkosti, ki so jih že doživljali prej, kadar je le pustila vladu reakcijonarem prosto roko.

Republikani so dejali: "Pripravljeni moramo biti na vse."

"Za vraga," reče Galtier, "moje puške so že nabasane."

"Moj stari karabinec je še od štirindvajsetega maja," reče Crillon.

Lucija, ki je slišala pogovor, pošepeta Albertu: "Poslušaj, ljubi, naj se zgodil karkoli, deliti hočem usodo s teboj."

"Da," odvrne Albert in ji stisne desnico.

"Tudi jaz se bom borila, če treba, na Pavlovi strani, reče Ana.

Storili bomo svojo dolžnost, jaz in naši prijatelji smo pripravljeni," konča Allard.

Lucija je bila v tisoč skrbah, ni mogla spati, poslušala je ponoči v postelji na najmanjši šum, in če je končno zaspala, videla je Alberta koračati v vrežkah po pršnji cesti med orožniki. Bila je samo mirna, če je bila pri Crillonovih in je Albert sedež poleg nje.

Doma je silikala, kako je rekel oče mater: "Nekaj se pripravlja, župnik tudi pravi tako, mogoče ni bilo prav, da sem tako hitro pretrgal s Teninom. Bil sem kakor začaran, ko si mi pričela naštrevati Albertovo premoženje. Misel, da bo moja hči žena miljonarja, me je spravila ob razum. Obljubil sem mu sedemdeset tisoč frankov, med tem ko bi se on zadovoljil s trideset tisoč!"

"Albert ni nič zahteval od tebe."

"To ravno dokazuje, da sem izgubil razum! Posiliti komu doto, ki je ne zahteva, to je že najvišja mera nerazsodnosti. Imel bi skoraj veselje, da vzamem svojo besedo nazaj!"

"Ne delaj neumnosti, najina hči bo najuglednejša žena v celičnem okraju."

"Potem hočem govoriti z Albertom, mogoče se odpove doti."

"Sedaj je prepozno, ostati mora vse tako, kakor je, sicer lahko izgubimo vse. Najina hči vendar ne more dobiti boljšega moža."

(Dalej sledi.)

Ameriške vesti.

ZDRAVNE DRŽAVE PREVZA
MEJO VOLNO.

Washington, D. C. — Vlada se je odločila, da prevzame vso volno v skladisih po veljavni ceni dne 30. julija. Če trgovci ne bodo hoteli dati volne po tej ceni, jo bo vložila obvezna.

USPEHI ORGANIZACIJE IN
AGITACIJE.

Los Angeles, Cal. — Organizirani pleskarji in sobni shikarji se veseli uspehov, ki jih je prinesla šestmesečna agitacija za organizacijo. V tem kratkem času so organizirali delavce v plesarski in sobnoslikarski stroki v vseh delavnicih. S prvim aprilom juna je dnevna meza povisana na \$4.55, s prvim septembrom pa na \$5.00. Znižali so delavni čas na 44 ur v tednu.

VOJNI DELAVSKI ODBOR DO-
VRŠAVA STVAR.

Washington, D. C. — Vojni delavski odbor, ki ima izravnava spore med delavci in delodajalcem, je že obdržava svojo ustanovno sejo.

Zdaj bodo imenovani odbori v raznih mestih, ki bodo izravnivali lokalne spore. Če lokalni odbor ne bo mogel rešiti zadeve, bo predložena narodnemu odboru v režev.

Predsednikova proklamacija pozivajo podjetnike in delavce, da pomasčijo odboru pri izravnavanju sporov.

STAVKA CESTNOŽELEZNI-
SKIH USLUŽBENCEV.

Detroit, Mich. — Tukaj so začakali cestnoželezniški uslužbeni in vredna delavcev je morala pes na delo.

Cestnoželezniški uslužbeni zahtevajo 13, 14 in 15 centov povisjanje mezd na uro in zboljšanje drugih delavnih razmer.

Delavski departement je poslal pogovornika Freda L. Feicka v Detroit, da navede preiskavo.

MISTERIJOSEN NAPAD.

Chicago, III. — James F. McNell, star 48 let, je bil na potu od dela proti domu, ko so se mu pričeli neka žena in dva moža. Pričeli so se pogovarjati z njim in naenkrat je žena potegnila samokres in ustrelila McNeilla v trebuš. Po izvršenem činu je trojica zbolela.

V bolnišnici je McNeill prišel k zavesti in povedal policiji, da pozna ženo in moža, nikakor pa ni hotel povedati njih imen. Kmalu se je zopet onesvestil in umrl.

KAKOR TONKA,
ALI KREPČLJO.

Kakor zdravnik zatrjuje, bi morala vzbobiti vsaka tonka takse stvari, ki bi vse naš telesni stav utrjevale in bi bolniku v obči pomagala. Vseled tega priporočamo vsem bolnim in slabim osebam, da naj rabijo

Severa's
Balzam of Life

(Severov živilenski balzam). Ta balzam je posebno prizoriščje pri zdravljenju navadne in pogostih bolezni na jetri. Poskusite to toniko kadar imate spremenljivo mrzlice; posibno naj bi jemalo to toniko stare in slabotne osebe. Natanko navdila so omrežena na vsakem zavitku. Cena 85c. Dobri se v vseh lekarstvih.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

RAD BI IZVEDEL

za naslov Mike Dukiča, rodom Hrvata, doma nekje ob kranjski meji (Bele krajine). Bival je pred letom dni v Madridu, Iowa ali na tančnejše Scandia, Iowa (Dallas Co.). Imel je Ford avtomobil, ga prodal in odšel nekam v Ohio. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov sedanji naslov, naj mi ga naznam, za kar se že naprej zahvalim. Sicer je najboljše, da we rojaki varujejo pred njim, ker je precej priljuben.

Pišite po ceniku.

MATH. PREDIR,

P. O. Box 1611, New York, N. J.

ISE SE PEVOVODJA.

Društvo "Nanos" št. 264 S. N. P. J. želi dobiti pevovodja ki je zmožen podučevati v petju.

Zmožni petentje naj se obrnejo pismono, ali pa osebno za vse podrobnosti na tajnik društva Naslov: Anton Simčič, 5211 Clark Ave., Cleveland, O.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjš s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V zasebnih imanah vse za vsakdanje potrebuje po izmerni ceni.

ANTON SIMČIČ,
Marinica, Pa.

NA PRODAJ JE

popolno mizarsko orodje (Carpenter Tools). Orodje je v dobrem stanju in se proda po zelo nizki ceni. Lahko se istega ogleda vsak popoldan od pete ure naprej na 198 First Ave., Milwaukee Wis.

DR. JOS. V. GRAHEK edini slovenski zdravnik in ranocelinik v Pennsylvania. Zdravi vse otročje, ženske in možke bolezni.

Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan.

Bell Telephone Cedar 2388.

343 E. Ohio Street,

N. S. PITTSBURGH, PA.

Zelo koristne stvari. Razpoložljivi razne suhe rože in druge pripomočke ki so opisani v knjigi "Domaci zdravnik." Imam tudi mnogovrstne dilave ki so opisane v kulinjskih knjigah in se potrebujejo za pripravo okusnih jedil, razna semena, korenje, za solato, pterili, korenje, itd.

Pišite po ceniku.

MATH. PREDIR,

P. O. Box 1611, New York, N. J.

HELMAR
TURKISH
CIGARETTES

13 Cents

Industriatorji najboljši vrste turških in egipčanskih cigarett na svetu.

'Adijo ljub'ca moja'
"in Helmar cigarette.
Ali poznate kaj boljšega?"